

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

Εισηγήτρια: Ηλιοπούλου Λυδία

Ημερομηνία: 11/1/2021

Κείμενο από το Πρωτότυπο

[1] **Διαλιπούσης** δ' ἡμέρας μάχη αὐθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. [2] Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλὴν ὁψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα **πολλὰ** ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα **διαφθαρῆναι**, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. [3] Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκóτος ὑπεξανήγετο, καὶ **τῶν ἐπικούρων** οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

Κείμενο από Μετάφραση

Θουκυδίδου *Ίστορία*, Κεφ. 82

Σε καιρό ειρήνης και όταν ευημερή ο κόσμος και οι πολιτείες, οι άνθρωποι είναι ήρεμοι γιατί δεν τους πιέζουν ανάγκες φοβερές. Αλλ' όταν έρθη ο πόλεμος που φέρνει στους ανθρώπους την καθημερινή στέρηση, γίνεται δάσκαλος της βίας κ' ερεθίζει τα πνεύματα του πλήθους σύμφωνα με τις καταστάσεις που δημιουργεί. [...] Αλλά και η συγγένεια (στον εμφύλιο) θεωρήθηκε χαλαρότερος δεσμός από την κομματική αλληλεγγύη, γιατί οι ομοϊδεάτες ήσαν έτοιμοι να επιχειρήσουν ό,τιδήποτε, χωρίς δισταγμό, και τούτο επειδή τα κόμματα δεν σχηματίστηκαν για να επιδιώξουν κοινή ωφέλεια με νόμιμα μέσα, αλλά, αντίθετα, για να ικανοποιήσουν την πλεονεξία τους παρανομώντας.

Παρατηρήσεις

A. Να μεταφραστούν τα αποσπάσματα: «*Διαλιπούσης δ' ἡμέρας... τὸν θόρυβον.*» και «*Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι... λαθόντες διεκομίσθησαν.*»

Μονάδες 30

B1. Ένας από τους παράγοντες που συνέβαλε στη νίκη των δημοκρατικών ήταν η στάση των γυναικών στη μάχη. Πώς χαρακτηρίζει ο Θουκυδίδης τη στάση αυτή; Να σχολιάσετε λαμβάνοντας υπόψη και τη θέση της γυναίκας την εποχή εκείνη.

Μονάδες 20

B2. «έμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας»: Τι γνωρίζετε για την «ξυνοικία» στην αρχαία Ελλάδα; Να αντιπαραβάλλετε τη σημασία του όρου με τη σημασία που έχει στη σύγχρονη εποχή.

Μονάδες 10

B3. Αφού διαβάσετε το μεταφρασμένο απόσπασμα στο οποίο ο ιστορικός αναφέρει τις συνέπειες του εμφυλίου πολέμου και το απόσπασμα 74.2 από το πρωτότυπο, να συσχετίσετε τις απόψεις του Θουκυδίδη με τις ενέργειες των ολιγαρχικών.

Μονάδες 10

Γ1. α) Να γραφούν τα παρακάτω ουσιαστικά και επίθετα στον τύπο που ζητείται:

ἡμέρας: γενική πληθυντικού

μάχη: ονομαστική πληθυντικού

ὁ δῆμος: κλητική ενικού

ἡ πόλις: δοτική ενικού

τὴν νύκτα: γενική πληθυντικού

Μονάδες 5

β) Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται για τους παρακάτω ρηματικούς τύπους

διαλιπούσης: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα

γίγνεται: γ' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα

ἔκινδύνευσε: γ' πληθυντικό οριστικής αορίστου και οριστικής παρακειμένου

ἦσαν: ἴδιο πρόσωπο στην οριστική ενεστώτα

Μονάδες 5

Γ2. α) Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων (τονισμένες μέσα στο κείμενο) του αποσπάσματος από το πρωτότυπο: *Διαλιπούσης, πολλά, διαφθαρῆναι, τῶν ἐπικούρων*

Μονάδες 4

β) Να σχηματίσετε δύο παράγωγες λέξεις (απλές ή σύνθετες) για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις: ξυνεπελάβοντο, υπομένουσαι, γενομένης, έμπιπρᾶσι, λαθόντες, παυσάμενοι.

Μονάδες 6

Δ. Να χαρακτηρίσετε καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις ως «σωστή» ή «λανθασμένη», κυκλώνοντας την αντίστοιχη επιλογή.

1. Ο Αγησίλαος αποτέλεσε πρότυπο ηγέτη για τον Θουκυδίδη.	Σ	Λ
2. Ο Θουκυδίδης θεωρεί ως βαθύτερη αιτία του πολέμου την ανάπτυξη της αθηναϊκής δύναμης.	Σ	Λ
3. Ο πολίτης, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, πρέπει να ενδιαφέρεται μόνο για το συλλογικό καλό.	Σ	Λ
4. Η εξιστόρηση των γεγονότων στο έργο του Θουκυδίδη φτάνει μέχρι το 411 π.Χ.	Σ	Λ
5. <i>ύπεξανήγετο</i> : Στο ρήμα αυτό παρατηρείται μία από τις γλωσσικές ιδιοτυπίες του Θουκυδίδη.	Σ	Λ

Μονάδες 10